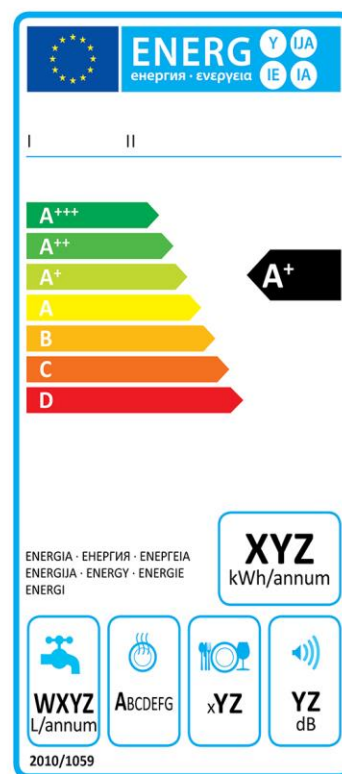

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

RAPORT DOTYCZĄCY FUNKCJONOWANIA SYSTEMU KONTROLI WYROBÓW PODLEGAJĄCYCH DYREKTYWOM NOWEGO PODEJŚCIA W 2012 R.

Warszawa, sierpień 2013 r.

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK SKRÓTÓW	3
1 STRESZCZENIE	4
2 CEL DOKUMENTU	9
3 ORGANIZACJA FUNKCJONOWANIA SYSTEMU NADZORU RYNKU W POLSCE.....	10
3.1 KRAJOWE ZMIANY LEGISLACYJNE W OBSZARZE DNP W 2012 ROKU	10
3.2 ROZWÓJ SYSTEMU NADZORU RYNKU NA POZIOMIE UNIJNYM	13
4 DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU MONITORUJĄCY SYSTEM KONTROLI WYROBÓW W POLSCE	15
4.1 REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU MONITORUJĄCEGO SYSTEM NADZORU RYNKU.....	15
4.1.1 Realizacja obowiązków wynikających z aktów unijnych	15
4.1.2 Przepływ informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami	15
4.1.3 Rejestr wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami	16
4.1.4 Informowanie Komisji Europejskiej o decyzjach OW.....	16
4.1.5 Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemu RAPEX	17
4.2 KOORDYNACJA WSPÓŁPRACY Z OW (Z WYŁĄCZENIEM IH).....	17
4.2.1 Komitet Sterujący ds. Nadzoru Rynku	17
4.2.2 Porozumienia o współpracy między Prezesem UOKiK a OW	18
5 WSPÓŁPRACA MIĘDZY ORGANAMI CELNYMI I OW	18
6 WSPÓŁPRACA WEWNĄTRZOSPÓLNOTOWA.....	20
7 DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ OW, W TYM REALIZACJA ZADAŃ PREZESA UOKiK JAKO ORGANU WYSPECJALIZOWANEGO	22
7.1 INSPEKCJA HANDLOWA I PREZES UOKiK	22
7.2 PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY.....	25
7.3 PREZES URZĘDU KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ	28
7.4 ORGANY INSPEKCJI OCHRONY ŚRODOWISKA.....	29
7.5 PREZES URZĘDU TRANSPORTU KOLEJOWEGO.....	30
7.6 ORGANY NADZORU BUDOWLANEGO	31
7.7 PREZES WYŻSZEGO URZĘDU GÓRNICZEGO	31
7.8 DYREKTORZY URZĘDÓW MORSKICH.....	33
7.9 INSPEKCJA TRANSPORTU DROGOWEGO.....	34
8 PODSUMOWANIE.....	34

SŁOWNIK SKRÓTÓW

uosoz	– ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (tekst jedn. Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, ze zm.)
OW	– organy wyspecjalizowane w rozumieniu art. 38 uosoz
DNP	– dyrektywy nowego podejścia ¹
ADCO	– grupa robocza ds. współpracy administracyjnej (<i>Administrative Co-operation Working Group</i>)
SOGS-MSG	– podgrupa robocza ds. Nadzoru Rynku (<i>Senior Officials Group on Standardization and Conformity Assessment Policy - Market Surveillance Group</i>) utworzona przez Komisję Europejską w 2008 roku w celu wymiany doświadczeń państw członkowskich w obszarze wdrażania i egzekwowania nowych ram prawnych (tzw. <i>New Legislative Framework - NLF</i>), szczególnie przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008, oraz reformowania unijnego systemu nadzoru rynku
KE	– Komisja Europejska
RAPEX	– <i>Rapid Alert System for non-food consumer products</i> (system zarządzany przez KE, służący zapewnieniu szybkiej wymiany informacji pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej a KE w zakresie zagrożeń stwarzanych przez produkty nieżywnościowe)
UOKiK	– Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
IH	– Inspekcja Handlowa
WIIH	– wojewódzcy inspektorzy Inspekcji Handlowej
PIP	– Państwowa Inspekcja Pracy
UKE	– Urząd Komunikacji Elektronicznej
IOŚ	– Inspekcja Ochrony Środowiska
WIOŚ	– wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska
UTK	– Urząd Transportu Kolejowego
GUNB	– Główny Urząd Nadzoru Budowlanego
WUG	– Wyższy Urząd Górniczy
UM	– urzędy morskie
ITD	– Inspekcja Transportu Drogowego
WITD	– wojewódzcy inspektorzy transportu drogowego

¹ Pełny wykaz dyrektyw nowego podejścia oraz zharmonizowanych z nimi norm znajduje się pod adresem: <http://ec.europa.eu/enterprise/newapproach/standardization/harmstds/reflist.html> (w jęz. ang.).

1 Streszczenie

System nadzoru rynku (inaczej: system kontroli wyrobów) ma na celu przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa i ochronę zdrowia oraz życia konsumentów oraz użytkowników. Z drugiej strony zadaniem systemu jest ułatwienie swobodnego przepływu towarów na jednolitym rynku Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zniesienie barier technicznych i stworzenie ram dla uczciwej konkurencji. Zatem istotą systemu nadzoru rynku jest swobodne działanie podmiotów gospodarczych odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wprowadzanych przez nich do obrotu towarów, zaś OW są powołane do weryfikowania deklaracji przedsiębiorców. Aby prowadzić swoje działania sprawnie, muszą prezentować podejście oparte na szacowaniu poziomu zagrożenia dla życia i zdrowia użytkowników oraz prawdopodobieństwie jego wystąpienia, a w rezultacie ustalać na podstawie tej analizy priorytety. Określanie priorytetów zwiększa efektywność kontroli i wykorzystanie ograniczonych zasobów. Działania są zatem najczęściej podejmowane w obszarach wykazujących wysoki odsetek wykrywanych nieprawidłowości i charakteryzujących się poważnym, bezpośrednim zagrożeniem dla zdrowia i życia ludzi.

Jest to proces ciągły, realizowany przez administrację państwową z wykorzystaniem dostępnych zasobów. Należy bowiem pamiętać, że skuteczność systemu uzależniona jest od dostępności środków finansowych, szczególnie na badania laboratoryjne. Prowadzenie skutecznego nadzoru rynku leży w wyłącznej gestii państwa członkowskiego, a więc zbudowanej strukturze prawno-organizacyjnej i przejrzystości przyznanych kompetencji.²

Na forum unijnym trwają dyskusje jak ulepszyć unijne ramy nadzoru rynku. Planowana kolejna reforma ma na celu wprowadzenie lepszych i bardziej przejrzystych regulacji w zakresie produktów żywnościowych oraz poprawę skuteczności nadzoru rynku, aby z jednej strony zapobiec wprowadzaniu na jednolity rynek UE niebezpiecznych lub szkodliwych produktów, z drugiej zaś zapewnić uczciwym przedsiębiorcom możliwość konkurencji na równych warunkach. W rezultacie Kolegium Komisarzy KE przyjęło 13 lutego 2013 r. „Pakiet dotyczący bezpieczeństwa produktów i nadzoru rynku”. Zatem 2013 rok upłynie pod znakiem negocjacji nad stworzeniem jak najlepszych rozwiązań.

W 2012 roku trwały, bądź zakończyły się prace wdrożeniowe prowadzone m.in. przez Ministerstwo Gospodarki, dotyczące kolejnych aktów wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego (np. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE, czy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/305/UE). Należy wskazać, że zarówno do dyrektywy 2009/125/WE ekoprojekt, jak i do dyrektywy 2010/30/UE etykiety energetyczne, KE wydała i będzie wydawała szereg aktów nieprawodawczych, stanowiących podstawę egzekwowania wymagań przez OW.

Jak podkreślano we wcześniejszych raportach, na poziomie prawa unijnego zauważalna jest tendencja do obejmowania systemem nadzoru rynku nowych obszarów, tj. poszerzania zakresu systemu poprzez harmonizowanie kolejnych grup wyrobów lub kolejnych aspektów danego zagadnienia³. Niewątpliwie wpływa to bezpośrednio na organizację krajowego systemu kontroli

² Art. 18 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 339/93 (Dz. Urz. UE L 218 z 13.08.2008 r., str. 30; dalej: rozporządzenie 765/2008/WE) wyraźnie wskazuje, że „państwa członkowskie powierzają organom nadzoru rynku uprawnienia, zasoby i umiejętności niezbędne do prawidłowego wykonywania ich zadań”.

³ Np. tzw. dyrektywa RoSH II (2011/65/UE).

wyrobów i zakres zadań wykonywanych przez OW.

Celem raportu jest cykliczne przedstawienie stanu funkcjonowania krajowego systemu kontroli wyrobów w Polsce. Szczególnie raport skupia się na najważniejszych zmianach prawnych i organizacyjnych oraz prezentuje wybrane dane statystyczne dotyczące działań kontrolnych krajowych organów nadzoru rynku. Ponadto w związku z obowiązkiem nałożonym na państwa członkowskie w art. 18 ust. 6 rozporządzenia nr 765/2008/WE, dotyczącym przeglądu i oceny funkcjonowania krajowych systemów nadzoru rynku, coroczne raporty będą stanowić bazę przy dokonywaniu wieloletniej oceny skuteczności krajowego systemu w przyszłych latach.

Dokument przedstawia stan na dzień 31 grudnia 2012 r., jednak ze względu na termin przygotowania raportu, część informacji obejmuje również działania zrealizowane w kolejnym roku kalendarzowym.

Porównując z 2011 rokiem można zaobserwować wzrost liczby wyrobów, w których stwierdzono niezgodności (ok. 33 proc.) oraz wzrost liczby prowadzonych postępowań, która proporcjonalnie zależy od dobrowolnych działań podejmowanych przez przedsiębiorców na etapie kontroli (ok. 30 proc.). Wzrosła także łączna liczba kontroli (ok. 10 proc.). Stosunkowo największy odsetek nieprawidłowości wystąpił w następujących obszarach: proste zbiorniki ciśnieniowe, urządzenia ciśnieniowe, urządzenia dźwigowe, maszyny, sprzęt ochrony indywidualnej, zabawki oraz końcowe urządzenia radiowe i telekomunikacyjne. W stosunku do zeszłego roku nastąpiła zmiana obszarów charakteryzujących się największym odsetkiem nieprawidłowości (brak sprzętu elektrycznego). Czasami niewielka liczba kontroli przeprowadzonych w danym obszarze (w ramach podejścia opartego na szacowaniu ryzyka i dostępnych środków) oraz stosunkowo wysoki odsetek wykrytych niezgodności do skontrolowanych wyrobów, powodują, że prezentowane statystyki wskazują na pogorszenie się sytuacji w danej kategorii wyrobów. Jednak nie zawsze należy ekstrapolować te wyniki na cały sektor rynku i wyciągać wnioski, że ten obszar charakteryzuje się wysokim poziomem stwarzanego niebezpieczeństwa. Biorąc pod uwagę możliwości finansowe i prawne OW, należy pozytywnie ocenić podejmowane w systemie działania.

Z drugiej strony systematyczna współpraca OW z organami celnymi w zakresie spełniania przez wyroby wymagań lub określania poziomu zagrożenia stwarzanego przez sprowadzane produkty, przyczynia się do rosnącej skuteczności systemu. Współdziałanie to pozwala na wykrywanie nieprawidłowości jeszcze przed wprowadzeniem wyrobów na wspólny rynek unijny.

Ogółem 9 niezależnych inspekcji przeprowadziło **8 521** kontroli, podczas których skontrolowano **133 298** wyrobów⁴, kwestionując **4 952** z nich. Łącznie w 2012 roku wszczęto **741** postępowań administracyjnych. Ogółem w **653**⁵ przypadkach przedsiębiorcy podjęli skuteczne działania naprawcze, co pozwoliło na umorzenie postępowań. Najwięcej kontroli przeprowadziła IH, która w swoich kompetencjach ma najwięcej DNP i w rezultacie wykrywa najwięcej nieprawidłowości. Należy zauważyć, że właściwie co roku kompetencje niektórych OW⁶ są rozszerzane o nowe grupy wyrobów lub nowe wymagania techniczne wobec istniejących grup (w 2010 roku - wyroby pirotechniczne, w 2011 roku - ekoprojekt, w 2012 roku - etykiety energetyczne).

Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono najważniejsze dane zagregowane, dotyczące

⁴ Na liczbę skontrolowanych wyrobów bezpośredni wpływ ma interpretacja pojęcia „wyrób” stosowana przez UTK. Bowiem kontrole UTK dotyczą głównie systemów zarządzania bezpieczeństwem, które składają się z wielu wyrobów przeznaczonych do stosowania w infrastrukturze kolejowej.

⁵ Decyzje mogły dotyczyć także wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

⁶ Głównie IH i Prezesa UKE.

systemu nadzoru rynku w Polsce w 2012 roku (dane obejmują wszystkie OW tworzące system kontroli wyrobów na podstawie przepisów art. 38 uosoz).

Tabela 1 - Zestawienie działań podjętych przez poszczególne OW w 2012 roku w zakresie DNP

Organ wyspecjalizowany	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych	Liczba wszczętych postępowań
Inspekcja Handlowa (IH)	2 366	9 542	2 530	242
Państwowa Inspekcja Pracy (PIP)	1 365	1 829	999	144
Urząd Komunikacji Elektronicznej (UKE)	514	1 982	533	58
Inspekcja Ochrony Środowiska (IOŚ)	498	1 725	233	2
Urząd Transportu Kolejowego (UTK)	2 343	115 212 ⁷	0	0
Organy Nadzoru Budowlanego (ONB)	1 127	2 449	634	289
Wyższy Urząd Górniczy (WUG)	36	152	21	2
Urzędy Morskie (UM)	50	162	2	1
Inspekcja Transportu Drogowego (ITD)	222 ⁸	245	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

⁷ Por. przypis 4.

⁸ W tym wliczono pojazdy skontrolowane w zakresie bezpieczeństwa przewozu drogowego wyrobów pirotechnicznych.

Tabela 2 - Zestawienie zagregowanych danych dotyczących kontroli przeprowadzonych przez OW w 2012 roku w podziale na poszczególne DNP⁹

Lp.	Dyrektywa nowego podejścia	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
1.	Dyrektywa proste zbiorniki ciśnieniowe (87/404/EWG, zastąpiona dyrektywą 2009/105/WE) - SPVD	12	11
2.	Dyrektywa bezpieczeństwo zabawek (88/378/EWG, zastąpiona dyrektywą 2009/48/WE) - TOYS	3 451	1 241
3.	Dyrektywa wyroby budowlane (89/106/EWG) - CPD	2 449	634
4.	Dyrektywa środki ochrony indywidualnej (89/686/EWG) - PPE	981	360
5.	Dyrektywa nieautomatyczne urządzenia wagowe (90/384/EWG, zastąpiona dyrektywą 2009/23/WE) - NAWI	30	0
6.	Dyrektywa urządzenia spalające paliwa gazowe (90/396/EWG, zastąpiona dyrektywą 2009/142/WE) - GAD	150	35
7.	Dyrektywa sprawność wodnych kotłów grzewczych na paliwa ciekłe lub gazowe (92/42/EWG, zmieniona dyrektywą 2005/32/WE) - BOILERS	0	0
8.	Dyrektywa materiały wybuchowe do użytku cywilnego (93/15/EWG) - EXPLOSIVE	9	0
9.	Dyrektywa urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (94/9/WE) - ATEX	143	16
10.	Dyrektywa łódzie rekreacyjne (94/25/WE) - RCD	85	2
11.	Dyrektywa opakowania i odpady opakowaniowe (94/62/WE)	546	57
12.	Dyrektywa urządzenia dźwigowe (95/16/WE) - LIFTS	2	1

⁹ Liczba skontrolowanych wyrobów przypisanych do poszczególnych DNP z tabeli 2, nie stanowi sumy liczby skontrolowanych wyrobów przedstawionej w tabeli 1, ze względu na fakt, że jeden wyrób może podlegać przepisom kilku DNP oraz może nie spełniać kilku zasadniczych wymagań.

Lp.	Dyrektywa nowego podejścia	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
13.	Dyrektywa ws. wyposażenia statków (96/98/WE) - MED	77	0
14.	Dyrektywa urządzenia ciśnieniowe (97/23/WE) - PED	64	42
15.	Dyrektywa ws. transportowych urządzeń ciśnieniowych (2010/35/UE ¹⁰) - TPED	280	0
16.	Dyrektywa urządzenia radiowe i telekomunikacyjne urządzenia końcowe (99/5/WE) - RTTE	475	168
17.	Dyrektywa koleje linowe do przewozu osób (2000/9/WE)	6	0
18.	Dyrektywa emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (2000/14/WE) - NOISE	1 254	188
19.	Dyrektywa kompatybilność elektromagnetyczna (2004/108/WE) - EMC	1 112	247
20.	Dyrektywa przyrządy pomiarowe (2004/22/WE) - MID	0	0
21.	Dyrektywa ekoprojekt	1 485 ¹¹	285

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/35/UE z dnia 16 czerwca 2010 r. w sprawie ciśnieniowych urządzeń transportowych oraz uchylająca dyrektywy Rady 76/767/EWG, 84/525/EWG, 84/526/EWG, 84/527/EWG oraz 1999/36/WE (Dz. Urz. UE L 165 z 30.06.2010 r., str. 1).

¹¹ W 2012 r. IH kontrolowała wyroby z zakresu rozporządzenia Komisji (WE) nr 244/2009 z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla bezkierunkowych lamp do użytku domowego (Dz. Urz. UE L 76, str. 3, z późn. zm.); rozporządzenia Komisji (WE) nr 643/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla urządzeń chłodniczych przeznaczonych dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 191, str. 53, z późn. zm.); rozporządzenia Komisji (WE) nr 1015/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2009/125/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla pralek dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 293, str. 21, z późn. zm.); rozporządzenia Komisji (WE) nr 1016/2010 z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 293, str. 31). Zaś Prezes UKE z zakresu rozporządzenia Komisji (WE) nr 1275/2008 z dnia 17 grudnia 2008 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zużycia energii przez elektryczne i elektroniczne urządzenia gospodarstwa domowego i urządzenia biurowe w trybie czuwania i wyłączenia (Dz. Urz. UE L 339 z 18.12.2008 r., str. 45); rozporządzenia Komisji (WE) nr 107/2009 z dnia 4 lutego 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla prostych set-top boksów (Dz. Urz. UE L 36 z 05.02.2009 r., str. 8); rozporządzenia Komisji (WE) nr 278/2009 z dnia 6 kwietnia 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla zużycia energii elektrycznej przez zasilacze zewnętrzne w stanie bez obciążenia oraz ich średniej sprawności podczas pracy (Dz. Urz. UE L 93 z 07.04.2009 r., str. 3); rozporządzenia Komisji (WE) nr 642/2009 z dnia 22 lipca 2009 r. w sprawie wykonania dyrektywy 2005/32/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla telewizorów (Dz. Urz. UE L 191 z 23.07.2009 r., str. 42).

Lp.	Dyrektywa nowego podejścia	Liczba skontrolowanych wyrobów	Liczba wyrobów zakwestionowanych
	(2009/125/WE)		
22.	Dyrektywa bezpieczeństwo maszyn (2006/42/WE) - MD	1 554	747
23.	Dyrektywa niskonapięciowa (2006/95/WE) - LVD	3 499	879
24.	Dyrektywa ws. wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych (2007/23/WE)	566	39
25.	Dyrektywa interoperacyjność systemu kolei we Wspólnocie (2008/57/WE)	115 171	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

2 Cel dokumentu

Celem dokumentu jest cykliczne przedstawienie stanu funkcjonowania systemu kontroli wyrobów w Polsce, w tym szczególnie najważniejszych zmian prawnych i organizacyjnych oraz wybranych danych statystycznych dotyczących działań kontrolnych krajowych organów nadzoru rynku. Zakres systemu kontroli wyrobów obejmuje towary podlegające wspólnotowemu prawodawstwu harmonizacyjnemu. Dlatego z raportu wyłączone zagadnienia związane z ogólnym bezpieczeństwem produktów, które dotyczą wyrobów podlegających przepisom niezharmonizowanym. Ponadto informacje dotyczące kontroli i postępowań prowadzonych wobec wyrobów objętych ustawą z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów¹² można znaleźć w corocznie przygotowywanych sprawozdaniach z działalności Inspekcji Handlowej i Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów¹³. Jednocześnie z częściowymi informacjami dotyczącymi realizacji zadań z obszaru nadzoru rynku przez poszczególne OW, można również zapoznać się w sporządzanych przez nich dorocznych sprawozdaniach z działalności ustawowej.

W świetle obowiązku nałożonego na państwa członkowskie przepisem art. 18 ust. 6 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 765/2008, stanowiącego, że „państwa członkowskie okresowo dokonują przeglądu i oceny funkcjonowania swojej działalności w zakresie nadzoru rynku. Takie przeglądy i oceny są przeprowadzane co najmniej raz na cztery lata, a o ich wynikach powiadamia się pozostałe państwa członkowskie i Komisję, a także udostępnia się je opinii publicznej, między innymi w drodze komunikacji elektronicznej oraz, w stosownych przypadkach, za pomocą innych środków”, ten raport, jak również opracowane w latach poprzednich, mogą stanowić dla służb Komisji Europejskiej bazę przy dokonywaniu podsumowującej, wieloletniej oceny skuteczności krajowego systemu.

Dokument składa się z dwóch części: pierwsza poświęcona jest organizacyjno-prawnym aspektom funkcjonowania systemu nadzoru rynku w Polsce, a szczególnie zmianom wprowadzonym w tym zakresie w 2012 roku, zarówno w kraju, jak i na poziomie unijnym (punkt 3-5), druga część

¹² Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z późn. zm.

¹³ http://uokik.gov.pl/sprawozdania_z_dzialalnosci_urzedu.php

przedstawia szczegółowe dane liczbowe obrazujące działania kontrolne podejmowane przez OW w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2012 r. (punkty 6-7). Raport jest corocznie przedstawiany do akceptacji Komitetowi do Spraw Europejskich Rady Ministrów.

Z zakresu analizy i przedstawionych w raporcie danych, wyłączono zagadnienia dotyczące wyrobów i urządzeń medycznych oraz produktów biobójczych, których nadzorowanie powierzono Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, a które ustawowo wyłączono z systemu kontroli wyrobów utworzonego na podstawie art. 1 ust. 2 uosoz. Ponadto raport nie obejmuje zagadnień związanych z bezpieczeństwem produktów żywnościowych, które także są wyłączone z ram objętych systemem nadzoru rynku (art. 15 ust. 4 rozporządzenia 765/2008/WE).

3 Organizacja funkcjonowania systemu nadzoru rynku w Polsce

Podstawowym aktem prawnym regulującym działanie systemu kontroli wyrobów podlegających dyrektywom nowego podejścia w Polsce jest ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności¹⁴. Ustawa ta reguluje m.in. zasady funkcjonowania systemu oceny zgodności z wymaganiami, zasady i tryb udzielania akredytacji, zadania Polskiego Centrum Akredytacji, obowiązki i prawa podmiotów gospodarczych związane z systemem nadzoru rynku, procedury kontrolne oraz postępowania administracyjnego w sprawie wyrobów niespełniających wymagań.

Jednocześnie zasadnicze, szczegółowe i inne wymagania dotyczące poszczególnych grup wyrobów określono w odrębnych przepisach (rozporządzenia¹⁵ wydane na podstawie art. 9 i 10 uosoz oraz inne ustawy¹⁶). Dodatkowo system uzupełniają rozporządzenia określające sposób gromadzenia i przepływu informacji dotyczących systemu kontroli wyrobów oraz rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi i innymi wymaganiami, wydane przez Radę Ministrów na podst. art. 39a i 39b uosoz.

W 2012 roku nie nastąpiły żadne zmiany dotyczące struktury systemu, tj. liczby OW uprawnionych do kontroli zgodności wyrobów z wymaganiami w porównaniu z 2011 rokiem. Należy jednak podkreślić, że na niektóre organy nałożono nowe obowiązki, rozszerzając zakres egzekwowanych przez nie wymagań (np. IH i Prezes UKE).

3.1 Krajowe zmiany legislacyjne w obszarze DNP w 2012 roku

Zmiany w ustawodawstwie krajowym wprowadzane w obszarze systemu kontroli wyrobów, przeważnie wynikają z nowelizacji lub przyjmowania nowych aktów prawnych na poziomie unijnym. W 2012 roku przedstawiciele UOKiK i UKE uczestniczyli aktywnie w pracach nad wdrożeniem do przepisów krajowych nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią¹⁷ zastępującej dyrektywę

¹⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 138, poz. 935, ze zm.

¹⁵ Art. 9 - to rozporządzenia wydane przez ministrów właściwych ze względu na przedmiot oceny zgodności określające zasadnicze wymagania dla wyrobów podlegających ocenie zgodności oraz procedury oceny zgodności. Art. 10 - to rozporządzenia wydane przez ministrów właściwych ze względu na przedmiot oceny zgodności określające szczegółowe wymagania dla wyrobów, które mogą stwarzać zagrożenie albo służyć ochronie lub ratowaniu życia, zdrowia, mienia lub środowiska.

¹⁶ M.in. ustawa z dn. 21 czerwca 2002 r. o materiałach wybuchowych przeznaczonych do użytku cywilnego (Dz. U. z 2012 r., poz. 1329, ze zm.), ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz. 881, ze zm.), ustawa z dn. 13 kwietnia 2007 r. o kompatybilności elektromagnetycznej (Dz. U. Nr 82, poz. 556).

¹⁷ Dz. Urz. UE L 153 z 18.06.2010 r., str. 1.

Rady 92/75/EWG z dnia 22 września 1992 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie zużycia energii oraz innych zasobów przez urządzenia gospodarstwa domowego¹⁸. Przepisy nowej dyrektywy 2010/30/UE wdrożono ustawą z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię¹⁹, która weszła w życie 1 lutego 2013 r. Należy jednak wskazać, że w celu nadążania przepisów za rozwojem technicznym, zgodnie z Traktatem Lizbońskim (art. 290 i art. 291 ust. 2), w nowo przyjmowanych lub nowelizowanych przepisach Parlament Europejski i Rada przyznają KE możliwość przyjmowania aktów delegowanych²⁰ i wykonawczych²¹. Zazwyczaj akty te bezpośrednio obowiązują w państwach członkowskich przyjmując formę rozporządzeń. Egzekwowanie wymagań określonych w aktach delegowanych do dyrektywy 2010/30/UE zostało przydzielone Prezesowi UKE²² oraz wojewódzkim inspektorom IH²³. Do końca 2012 r. KE przyjęła dwa nowe akty delegowane: rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 392/2012 z dnia 1 marca 2012 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej suszarek bębnowych dla gospodarstw domowych²⁴ (obowiązuje od 29 maja 2013 r.) i rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 874/2012 z dnia 12 lipca 2012 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej lamp elektrycznych i opraw oświetleniowych²⁵ (zacznie obowiązywać od 1 września 2013 r.). Ponadto w połowie 2013 roku KE przyjęła kolejny akt delegowany - rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 665/2013 z dnia 3 maja 2013 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej odkurzaczy (Dz. Urz. UE L 192 z 13.07.2013 r., str. 1), które obowiązuje od 2 sierpnia 2013 r. Do chwili opracowania niniejszego raportu kompetencje kontrolne w ramach wyżej wymienionych trzech aktów delegowanych nie zostały przypisane żadnemu z organów kontroli wymienionych w art. 10 ustawy z dnia 14 września 2012 r. o obowiązkach w zakresie informowania o zużyciu energii przez produkty wykorzystujące energię.

W związku ze zmianami w art. 39a uosoz (związanymi z pracami nad dostosowaniem do

¹⁸ Dz. Urz. WE L 297 z 13.10.1992 r., str. 16.

¹⁹ Dz. U. z 31.10.2012 r., poz. 1203.

²⁰ Art. 290 TFUE brzmi: „akt prawodawczy może przekazywać Komisji uprawnienia do przyjęcia aktów o charakterze nieprawodawczym o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu prawodawczego”.

²¹ Art. 291 ust. 2 TFUE stanowi, że „jeżeli konieczne są jednolite warunki wykonywania prawnie wiążących aktów Unii, akty te powierzają uprawnienia wykonawcze Komisji lub w należycie uzasadnionych przypadkach oraz w przypadkach określonych w art. 24 i 26 TFUE, Radzie”.

²² Obecnie w kompetencjach Prezesa UKE jest wyłącznie rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1062/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla telewizorów (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 64) - obowiązujące od 30.11.2011 r.

²³ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1059/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla zmywarek do naczyń dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 1) - obowiązujące od 20.12.2011 r.; rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1060/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla urządzeń chłodniczych dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 17) - obowiązujące od 30.11.2011 r.; rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 1061/2010 z dnia 28 września 2010 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla pralek dla gospodarstw domowych (Dz. Urz. UE L 314 z 30.11.2010 r., str. 47) - obowiązujące od 20.12.2011 r.; rozporządzenie delegowane Komisji (UE) Nr 626/2011 z dnia 4 maja 2011 r. uzupełniające dyrektywę 2010/30/UE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla klimatyzatorów (Dz. Urz. UE L 178 z 6.07.2011 r., str. 1) - obowiązujące od 01.01.2013 r.

²⁴ Dz. Urz. UE L 123 z 09.05.2012 r., str. 1.

²⁵ Dz. Urz. UE L 25 z 26.09.2012 r., str. 1.

rozporządzenia 765/2008/WE), pod koniec 2011 roku rozpoczęły się prace nad dostosowaniem rozporządzenia Rady Ministrów ws. rejestru wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami. Celem opracowania projektu było w szczególności rozszerzenie zakresu danych i informacji gromadzonych w rejestrze o wpisy dotyczące wyrobów niezgodnych ze szczegółowymi wymaganiami. Nowy akt opisuje rodzaj i zakres danych umieszczanych w rejestrze, sposób dokonywania wpisów przez Prezesa UOKiK oraz sposób udostępniania tych informacji opinii publicznej. Akt został zatwierdzony przez Radę Ministrów 26 marca 2012 r. i ogłoszony w Dzienniku Ustaw z dnia 10 kwietnia 2012 r.²⁶ a zaczął obowiązywać od 25 kwietnia 2012 r.

Jednocześnie w związku z uchyceniem 19 listopada 2011 r.²⁷ rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 lutego 2008 r. ws. działań podejmowanych w związku z zatrzymaniem wyrobów, co do których istnieją uzasadnione okoliczności wskazujące, że nie spełniają one zasadniczych lub innych wymagań²⁸, w 2012 roku Ministerstwo Finansów wraz z UOKiK i innymi OW próbowało opracować najskuteczniejszy sposób współpracy między organami celnymi a OW z zakresu kontroli produktów przywożonych do Wspólnoty.

Ponadto w 2012 roku Prezes UOKiK na podstawie art. 28 ust. 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów wdrożył decyzję Komisji Europejskiej 2012/32/UE z dnia 19 stycznia 2012 r. zobowiązującej państwa członkowskie do zakazania wprowadzania do obrotu noży bijakowych do ręcznych przenośnych kos do zarośli²⁹, opracowując rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2012 r. w sprawie wprowadzenia środków przewidzianych przepisami o ogólnym bezpieczeństwie produktów w odniesieniu do noży bijakowych do ręcznych przenośnych kos do zarośli³⁰. Akt zakazuje wprowadzania do obrotu noży bijakowych do ręcznych przenośnych kos do zarośli składających się z więcej niż jednego elementu, ze względu na ryzyko oderwania się takiego elementu i zranienia operatora lub osób trzecich. Rozporządzenie krajowe weszło w życie 26 lipca 2012 r.

Jednocześnie trwały prace nad dostosowaniem systemu kontroli wyrobów budowlanych do przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiające zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG³¹, które zaczęło w pełni obowiązywać od 1 lipca 2013 r.

Ministerstwo Gospodarki rozpoczęło również prace nad wdrożeniem dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym³², w których aktywnie uczestniczyli przedstawiciele UOKiK. Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 8 maja 2013 r. w sprawie zasadniczych wymagań dotyczących ograniczenia stosowania niektórych niebezpiecznych substancji w sprzęcie elektrycznym i elektronicznym³³, zaczęło obowiązywać od 25 maja 2013 r. Zmieniono podstawę wdrożenia dyrektywy z prawa ochrony środowiska na uosoz (głównie ze względu na włączenie tych wymagań pod system oznakowania CE) oraz rozszerzono o IH listę organów, które mają kontrolować stosowanie nowoprzyjętych przepisów. W praktyce oznacza

²⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 385.

²⁷ Nowelizacja ustawy o systemie oceny zgodności weszła w życie 2 czerwca 2011 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 33-35, art. 2 i art. 3 pkt 3 oraz art. 6, które weszły w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

²⁸ Dz. U. Nr 38, poz. 215.

²⁹ Dz. Urz. UE L 18 z 21.01.2012 r., s. 5-6.

³⁰ Dz. U. z 25.07.2012 r., poz. 852.

³¹ Dz. Urz. UE L 88 z 04.04.2011 r., str. 5.

³² Dz. Urz. UE L 174 z 01.07.2011 r., str. 88.

³³ Dz. U. z 10.05.2013 r., poz. 547., wdrażające tzw. dyrektywę RoSH II.

to nałożenie na IH dodatkowych obowiązków bez przyznania środków na ich realizację. Wymagania dotyczące ograniczenia stosowania w sprzęcie elektrycznym pewnych niebezpiecznych substancji, mogą być bowiem wykrywane wyłącznie w badaniach laboratoryjnych.

3.2 Rozwój systemu nadzoru rynku na poziomie unijnym

Reforma systemu nadzoru rynku zapoczątkowana przez KE w 2008, pomimo przyjęcia „nowych ram prawnych” (*New Legislative Framework*: rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 765/2008 oraz decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 768/2008) i ich obowiązywania od 1 stycznia 2010 r., nadal trwa. Oprócz prac związanych z dostosowywaniem 9 DNP do decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 768/2008, KE przygotowuje projekt nowelizacji przepisów z zakresu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady WE nr 2001/95/EWG ws. ogólnego bezpieczeństwa produktów³⁴. Propozycja legislacyjna ma na celu wprowadzenie lepszych i bardziej przejrzystych regulacji w zakresie ogólnego bezpieczeństwa oraz ujednolicenie mechanizmów i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w obszarze nadzoru rynku, tak aby podnieść poziom skuteczności wykrywania niebezpiecznych wyrobów oraz wzmocnić współpracę między wszystkimi uczestnikami systemu nadzoru rynku.

Dodatkowo istotną informacją z punktu widzenia sprawnego koordynowania i monitorowania systemu nadzoru rynku jest podpisanie przez KE w listopadzie 2011 r. na dwa lata kontraktu na obsługę systemu informatycznego ICSMS³⁵. Jednym z celów kontraktu jest włączenie do systemu wymiany informacji wszystkich państw członkowskich i wdrożenie tym samym art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 765/2008/WE. Polska przyłączyła się do systemu w 2013 roku. Pod koniec marca 2013 r. odbyło się szkolenie z obsługi systemu ICSMS a w UOKiK ustanowiono krajowy punkt kontaktowy ICSMS.

W 2012 roku na forum unijnym trwały dyskusje nad rewizją unijnych ram nadzoru rynku. Planowana kolejna reforma to poprawa skuteczności nadzoru rynku, tak aby z jednej strony zapobiec wprowadzaniu na jednolity rynek UE niebezpiecznych lub szkodliwych produktów, z drugiej zaś zapewnić uczciwym przedsiębiorcom możliwość konkurencyjności na równych warunkach. Akt o jednolitym rynku II³⁶, przyjęty w 2012 r., stwierdzał, że „pakiet dotyczący bezpieczeństwa produktów i nadzoru rynku” jest podstawowym działaniem mającym na celu „poprawę bezpieczeństwa produktów będących w obrocie w UE dzięki większej spójności i skuteczniejszemu egzekwowaniu przepisów z zakresu bezpieczeństwa produktów oraz nadzorowi rynku”. Początkowo, w Akcie o jednolitym rynku³⁷ z 2011 r., wśród inicjatyw, które przyczynią się do pobudzenia wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy KE wskazała jedynie zmianę dyrektywy 2001/95/EWG o ogólnym bezpieczeństwie produktów oraz sporządzenie wieloletniego planu działania w zakresie nadzoru rynku. Projekt rozporządzenia w sprawie nadzoru rynku produktów został przez KE opracowany w odpowiedzi na rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 8 marca 2011 r. w sprawie przeglądu dyrektywy o ogólnym bezpieczeństwie produktów i nadzoru rynku³⁸. Parlament Europejski stwierdził, że konieczne jest przyjęcie pojedynczego instrumentu prawnego, który obejmie wszystkie produkty nieżywnościowe zharmonizowane i niezharmonizowane, konsumenckie i używane

³⁴ Dz. Urz. UE L 11 z 03.12.2002 r., str. 4.

³⁵ ICSMS - *Internet-based Information and Communication System for Europewide cross-border Market Surveillance of technical products* (<https://www.icsms.org/icsms/App/index.jsp>).

³⁶ COM(2012) 573 final.

³⁷ COM(2011) 206 final.

³⁸ 2010/2085(INI).

przez profesjonalistów.

W rezultacie Kolegium Komisarzy przyjęło 13 lutego 2013 r. „**Pakiet dotyczący bezpieczeństwa produktów i nadzoru rynku**”. Pakiet składa się z 2 propozycji legislacyjnych (tj. projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie bezpieczeństwa produktów konsumpcyjnych, uchylające dyrektywę Rady 87/357/EWG oraz dyrektywę 2001/95/WE³⁹ oraz projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie nadzoru rynku produktów i ws. zmiany dyrektyw Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektyw 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 1999/5/WE, 2000/9/WE, 2000/14/WE, 2001/95/WE, 2004/108/WE, 2006/42/WE, 2006/95/WE, 2007/23/WE, 2008/57/WE, 2009/48/WE, 2009/105/WE, 2009/142/WE, 2011/65/UE, rozporządzenia (UE) nr 305/2011, rozporządzenia (UE) nr 764/2008 i rozporządzenia (WE) nr 765/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁰) oraz 3 dokumentów pozalegisacyjnych (tj. Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego - Dwadzieścia działań na rzecz bezpieczniejszych i zgodnych z obowiązującymi wymaganiami produktów dla Europy: wieloletni plan działania w zakresie nadzoru w odniesieniu do produktów w UE⁴¹; sprawozdania Komisji dla Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego nt. wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 765/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. ustanawiającego wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu i uchylającego rozporządzenie (EWG) nr 339/93⁴²; Komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego - Większe bezpieczeństwo produktów i lepszy nadzór rynku na jednolitym rynku produktów⁴³). Zgodnie z założeniem KE, wejście w życie propozycji legislacyjnych z pakietu planowane jest na 1 stycznia 2015 r. Od lutego 2013 r. trwają negocjacje w grupach roboczych Rady Unii Europejskiej ds. Ochrony Konsumentów i Informacji oraz Konkurencyjności i Wzrostu.

Jednolity rynek jest jednym z atutów Unii Europejskiej. Jego beneficjentami są przedsiębiorcy i konsumenci ze wszystkich państw członkowskich. W celu zapewnienia ochrony interesów konsumentów oraz jednakowego podejścia do przedsiębiorców z całego obszaru EOG, potrzebne jest wzmocnienie i ujednolicenie europejskiego nadzoru rynku. Przyjęcie propozycji legislacyjnych z pakietu przyczyni się do realizacji trzech głównych celów, które postawiła sobie KE: zapewnienia większego bezpieczeństwa konsumentom, zmniejszenia obciążeń dla przedsiębiorstw i aktywniejszej współpracy między właściwymi organami państw członkowskich realizującymi zadania nadzoru rynku. W rezultacie oczekiwane jest zwiększenie zaufania do jednolitego rynku i pobudzenie wzrostu gospodarczego.

³⁹ COM (2013) 78 final

⁴⁰ COM(2013) 75 final.

⁴¹ COM (2013) 76 final.

⁴² COM (2013) 77 final.

⁴³ COM (2013) 74 final.

4 Działania podejmowane przez Prezesa UOKiK jako organ monitorujący system kontroli wyrobów w Polsce

4.1 Realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu monitorującego system nadzoru rynku

4.1.1 Realizacja obowiązków wynikających z aktów unijnych

Prezes UOKiK sporządził we współpracy z OW „Krajowy program dotyczący systemu kontroli wyrobów wprowadzonych do obrotu podlegających dyrektywom nowego podejścia na rok 2013”. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów przyjął ten dokument 20 grudnia 2012 r. Następnie program, przetłumaczony na język angielski, został przesłany drogą elektroniczną KE i pozostałym państwom członkowskim UE (28 stycznia 2013 r.). Dla opinii publicznej udostępniono go pod adresem internetowym 21 grudnia 2012 r.⁴⁴

Od 2010 roku Prezes UOKiK ma obowiązek sporządzania i przekazywania KE raportu w sprawie działań podjętych w zakresie nadzoru rynku nad wyrobami pirotechnicznymi⁴⁵. 23 maja 2013 r. Komitet do Spraw Europejskich Rady Ministrów przyjął raport za 2012 rok, zaś 20 czerwca 2013 r. raport przetłumaczony na język angielski został przesłany do KE.

4.1.2 Przebieg informacji o wyrobach niezgodnych z wymaganiami

W 2012 r. Prezes UOKiK na podstawie art. 39 ust. 2 pkt 2 uosoz przekazał OW informacje na temat 21 wyrobów, które mogły nie spełniać zasadniczych lub innych wymagań. W stosunku do 2011 roku nastąpił spadek o ok. 35 proc. (tj. o 12 zawiadomień). Wydaje się, że spadek liczby spraw przekazywanych do pozostałych OW (z wyjątkiem IH) wynika z lepszego rozeznania zgłaszających, co do zakresu kompetencji i kierowania bezpośrednio swoich skarg do właściwego OW. Informacje pochodziły od konsumentów, przedsiębiorców, a także organizacji pozarządowych i stowarzyszeń zawodowych. Najwięcej informacji dotyczyło, tak jak przed rokiem, wyrobów budowlanych (8). Wskazuje to na zwiększenie świadomości konsumentów i przedsiębiorców w tym obszarze rynku odnośnie przysługujących im środków prawnych.

Od 2009 roku skargi i informacje przekazywane przez konsumentów i przedsiębiorców lub ich stowarzyszenia, mogą stanowić podstawę dla Prezesa UOKiK do bezpośredniego zlecenia przeprowadzania kontroli wojewódzkim inspektorom IH⁴⁶. W roku 2012 Prezes UOKiK zlecił przeprowadzenie 34 kontroli w stosunku do wyrobów, co do których istniało podejrzenie, że mogą nie spełniać zasadniczych wymagań. W stosunku do 2011 roku nastąpił spadek o ok. 12 proc. (tj. o 5). Liczba kontroli zleconych zależy wprost proporcjonalnie od liczby skarg, jakie wpływają do UOKiK oraz dostępnych środków finansowych, np. na przeprowadzenie często kosztownych i czasochłonnych badań laboratoryjnych. Czasami także trudność sprawiają skargi na tzw. „produkty z pogranicza” (np. wytworzone przy pomocy nowych technologii lub łączące w sobie funkcje kilku produktów) odnośnie przepisów prawnych, jakie mają zastosowanie, a w rezultacie możliwości podjęcia skutecznych działań. Tak jak przed rokiem, zlecenia kierowane do WIiH najczęściej dotyczyły sprzętu elektrycznego (20) oraz zabawek (6). Urozmaicony i masowo oferowany asortyment wyrobów

⁴⁴ <http://uokik.gov.pl/kompetencje-prezesa-uokik-i-opis-systemu.php#faq851>

⁴⁵ art. 14 ust. 5 dyrektywy 2007/23/WE PE i Rady z 23 maja 2007 r. ws. wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych (Dz. Urz. UE L 154 z 14.06.2007 r., str. 1), który stanowi, że „państwa członkowskie co roku informują Komisję o prowadzonych przez nie działaniach w zakresie nadzoru rynku”.

⁴⁶ Podstawą zlecenia jest art. 9 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (t.j. Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1219, ze zm.).

elektrycznych oraz w przypadku zabawek, wrażliwa grupa odbiorców docelowych szczególnie narażona na ryzyko, pokazuje, że segmenty te wymagają stałych działań ze strony IH.

4.1.3 Rejestr wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami

Na podstawie art. 39a uosoz, Prezes UOKiK prowadzi rejestr wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami. W rejestrze gromadzi się dane umożliwiające identyfikację wyrobu oraz informacje o rodzaju i zakresie niezgodności wyrobu z wymaganiami, środkach, jakie zastosowano w odniesieniu do wyrobu oraz zagrożeniach, jakie może spowodować. Prezes UOKiK dokonuje wpisu do rejestru niezwłocznie po otrzymaniu od OW kopii decyzji ostatecznych⁴⁷ w zakresie wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku wyrobów niezgodnych z wymaganiami, albo po uprawomocnieniu wydanych przez siebie decyzji nakazujących wycofanie z obrotu wyrobów niespełniających zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań.

W 2012 roku Prezes UOKiK wpisał do rejestru 154 wyroby, w tym głównie sprzęt elektryczny i zabawki. Potwierdza to wyżej wskazaną tendencję do występowania niezgodności w tych dwóch segmentach rynku konsumenckiego. Porównując z 2011 rokiem oznacza to wzrost o ok. 84 proc. Tak znaczny wzrost może wynikać z podejmowania przez OW bardziej stanowczych działań wobec przedsiębiorców stale naruszających przepisy oraz coraz bardziej powiększającego się asortymentu wyrobów oferowanych konsumentom oraz użytkownikom profesjonalnym. W związku ze spełnieniem ustawowych przesłanek Prezes UOKiK usunął w 2012 roku z rejestru 121 wyrobów, które zostały wpisane do rejestru w latach 2005-2012. Na dzień 1 czerwca 2013 r. w rejestrze znajdowały się 184 wyroby wpisane w latach 2010-2012. Rejestr dostępny jest dla opinii publicznej na stronie internetowej UOKiK⁴⁸.

4.1.4 Informowanie Komisji Europejskiej o decyzjach OW

Prezes UOKiK, po otrzymaniu od OW ostatecznej decyzji administracyjnej dotyczącej ograniczenia, zakazania udostępniania, bądź użytkowania, a także nakazującej wycofanie z obrotu niezgodnego wyrobu, informuje KE oraz pozostałe państwa członkowskie o podjętych działaniach. Zgłoszenia sporządzone w języku angielskim na specjalnych formularzach wraz z pełną dokumentacją kontrolną (np. zdjęciem wyrobu, sprawozdaniami z badań laboratoryjnych) były przesyłane na podstawie art. 44 uosoz, za pośrednictwem Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE, do Komisji Europejskiej (Dyrekcja Generalna Przedsiębiorstwa i Przemysł - DG ENTER) oraz pozostałym państwom członkowskim. Rozpoczyna to formalną drogę weryfikowania przez KE poprawności i proporcjonalności zastosowanych przez krajowe OW środków. W 2012 roku Prezes UOKiK poinformował KE o 10 decyzjach OW ograniczających swobodny przepływ towarów. Liczba przekazanych decyzji jest na poziomie z 2011 roku (poprzednio 11).

Ponadto należy wspomnieć, że zgodnie z zaleceniami KE⁴⁹ z 2009 roku, większość informacji na temat ograniczenia obrotu wyrobami niezgodnymi z wymaganiami, które wcześniej przekazywano w trybie „klausuli bezpieczeństwa”, było przekazywanych tylko za pomocą unijnego systemu RAPEX

⁴⁷ W przypadku organów nadzoru budowlanego chodzi o decyzje wydane na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, art. 31 ust. 1 pkt 2, ust. 2 i 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych (Dz. U. Nr 92, poz. 881, z późn. zm.).

⁴⁸ http://publikacje.uokik.gov.pl/hermes3_pub/WebEngine/DocumentSearchForm.aspx?CDC=PublicRWN

⁴⁹ Dokument roboczy KE z 14 grudnia 2009 r. pt.: „Interim lines of communication between the national authorities and the European Commission under Regulation No 765/2008/EC” przekazany przedstawicielom państw członkowskich na spotkaniu grupy SOGS-MSG w dn. 17.12.2009 r. (dostępny w Departamencie Nadzoru Rynku).

lub systemu ICSMS (art. 22 i 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 765/2008/WE). Ze względu na włączenie Polski do systemu ICSMS dopiero w 2013 roku, w 2012 nie przekazano ani nie odebrano za jego pośrednictwem żadnych informacji.

Prezes UOKiK otrzymał także informacje o 212 decyzjach nakazujących wycofanie wyrobów z obrotu, wydanych przez organy nadzoru rynku innych państw członkowskich i przekazanych KE. W stosunku do tych wyrobów inne państwa członkowskie UE podjęły działania ograniczające ich swobodny przepływ. Informacje te w uzasadnionych przypadkach zostały przekazane do wykorzystania przez właściwe krajowe OW. Liczba przekazanych notyfikacji była na poziomie z 2011 roku (poprzednio 213).

4.1.5 Informowanie Komisji Europejskiej - funkcjonowanie systemu RAPEX

Pod koniec maja 2012 r. uruchomiono nową wersję platformy unijnego systemu RAPEX (tzw. GRAS-RAPEX). Została ona przygotowana do obsługi rozszerzonego zakresu danych (produkty przeznaczone do użytku profesjonalnego oraz zagrożenia środowiskowe i inne mające znaczenie dla bezpieczeństwa publicznego). Zatem konieczne było stworzenie na poziomie krajowym nowej struktury przepływu informacji oraz przeszkolenie przedstawicieli OW⁵⁰ i inspektorów WIIH. Szkolenie odbyło się w październiku 2012 r. i skupiało m.in. na wprowadzonych zmianach oraz nowych zasadach oceny ryzyka. Szkolenie zorganizował UOKiK we współpracy z przedstawicielami KE (Dyrekcja Generalna Zdrowia i Konsumentów - DG SANCO). W następstwie rozszerzenia zakresu gromadzonych danych, w 2012 roku punkt kontaktowy RAPEX otrzymał do analizy łącznie 18 decyzji dotyczących wyrobów budowlanych oraz maszyn. Brak jednak było podstaw do zakwalifikowania zgłoszeń do systemu RAPEX (zbyt niski stopień stwarzanego zagrożenia - głównie były to niezgodności formalne, np. braki w dokumentacji lub oznaczeniu).

W 2012 roku Prezes UOKiK przekazał KE i innym państwom członkowskim za pomocą systemu RAPEX 38 notyfikacji dotyczących wyrobów stwarzających poważne zagrożenie dla konsumentów i użytkowników znalezionych na terenie Polski. Notyfikacje dotyczyły nie tylko wyrobów objętych przepisami systemu oceny zgodności, ale także ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów. Najliczniejszą grupą wyrobów notyfikowanych w 2012 roku były zabawki i artykuły dziecięce (13). Jednocześnie wprowadzono do systemu 59 reakcji, czyli informacji o działaniach podjętych przez polskie organy kontroli wobec wyrobów znajdujących się w systemie (wprowadzonych przez inne państwa członkowskie). Należy wspomnieć, że spośród notyfikacji innych państw członkowskich tylko 21 dotyczyło produktów, które po raz pierwszy na rynek Unii Europejskiej wprowadziły polskie podmioty. Dodatkowo punkt kontaktowy RAPEX usytuowany w UOKiK, w związku z powiadomieniami innych państw członkowskich, zlecił WIIH przeprowadzenie 19 kontroli, które skutkowały później wprowadzaniem reakcji do systemu RAPEX. W porównaniu z 2011 rokiem odnotowano spadek liczby zlecanych kontroli. Oznacza to, że mniej niebezpiecznych produktów wprowadzanych przez polskich przedsiębiorców jest zgłaszana do systemu i wymaga podejmowania działań przez Polskę.

4.2 Koordynacja współpracy z OW (z wyłączeniem IH)

4.2.1 Komitet Sterujący ds. Nadzoru Rynku

Dla zapewnienia skutecznej współpracy organów tworzących krajowy system nadzoru rynku utworzono stałą komisję o charakterze opiniodawczo-doradczym pod nazwą Komitet Sterujący do

⁵⁰ Do tej pory inne OW nie były bezpośrednio zaangażowane w krajową strukturę systemu RAPEX.

spraw Nadzoru Rynku. Celem komitetu jest rozwój współpracy pomiędzy organami uczestniczącymi w krajowym systemie kontroli wyrobów, wymiana doświadczeń i informacji (szczególnie odnośnie reformy unijnego systemu) oraz zwiększanie efektywności krajowego systemu poprzez ujednolicanie procedur stosowanych przez organy.

Spotkanie komitetu odbyło się 16 maja 2012 r. Podczas posiedzenia dyskutowano m.in. nad najnowszymi planami i działaniami KE w obszarze nadzoru rynku (planowanej reformy unijnego systemu i przebiegiem prac nad dostosowaniem 9 DNP do decyzji 768/2008/WE), możliwością włączenia Polski (krajowych OW) do systemu informatycznego ICSMS, przebiegiem współpracy między organami celnymi a OW (szczególnie potrzebą ujednolicenia procedur wydawania opinii dla organów celnych (tj. nanoszenia klauzul z art. 29 rozporządzenia 765/2008/WE).

4.2.2 Porozumienia o współpracy między Prezesem UOKiK a OW

W ramach koordynacji działań, rozwijania współpracy między uczestnikami systemu oraz wypełniania zobowiązań wynikających z podpisanych porozumień o współpracy, Prezes UOKiK spotyka się również corocznie z organami nadzoru rynku w celu omówienia dotychczas zrealizowanych zadań oraz ustalenia priorytetów i kierunków działania na przyszłość. Takie spotkania odbyły się ze wszystkimi OW:

- 1) Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej - 17 września 2012 r.,
- 2) Główny Inspektor Ochrony Środowiska - 24 września 2012 r.,
- 3) Główny Inspektor Transportu Drogowego - 26 września 2012 r.,
- 4) Prezes Urzędu Transportu Kolejowego - 28 września 2012 r.,
- 5) Dyrektorzy Urzędów Morskich w Gdyni, Słupsku i Szczecinie - 11 października 2012 r.,
- 6) Główny Inspektor Nadzoru Budowlanego - 29 października 2012 r.,
- 7) Główny Inspektor Pracy - 5 grudnia 2012 r.,
- 8) Prezes Wyższego Urzędu Górniczego - 8 stycznia 2013 r.

5 Współpraca między organami celnymi i OW

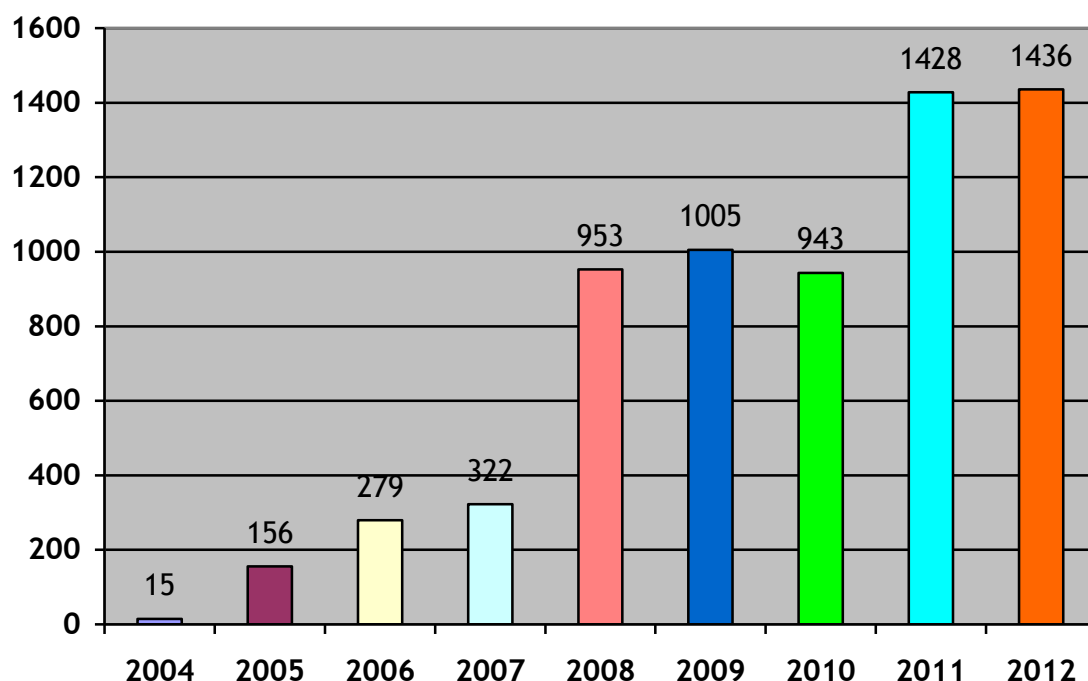
Skuteczną i szybką formą eliminowania wyrobów sprowadzanych z krajów trzecich, stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa i zdrowia ludzi jest zatrzymywanie ich przez organ celny przed dopuszczeniem do obrotu.

Ze względu na szeroki zakres wyrobów, jaki obejmują DNP, organy celne, w przypadku wątpliwości, co do spełniania przez dany wyrób zasadniczych lub innych wymagań, zwracają się do OW o wydanie opinii. Wydanie opinii o niespełnieniu przez wyrób wymagań DNP powoduje zatrzymanie takiego wyrobu przed dopuszczeniem go do swobodnego obrotu. Jednocześnie OW mogą w swoich opiniach wskazać zakres działań, jaki należy podjąć w celu usunięcia stwierdzonych niezgodności. W związku z tym, na wniosek importera, organ celny może wyrazić zgodę na dokonanie stosownych działań mających na celu wyeliminowanie niezgodności w ramach procedury zawieszającej. Skuteczne podjęcie przez importera działań naprawczych oraz spełnienie wszystkich innych wymagań prawa celnego, skutkuje dopuszczeniem wyrobu do obrotu. W 2012 roku współpraca między organami celnymi a OW odbywała się na podstawie sekcji 3 rozporządzenia nr 765/2008/WE - Kontrola produktów przywożonych do Wspólnoty (art. 27-29), gdzie określono procedurę przepływu informacji, kryteria zawieszenia dopuszczenia produktów do obrotu na terenie UE przez organy celne oraz środki w związku z wykryciem produktów niespełniających wymagań

określonych we wspólnotowym prawodawstwie.

Po przyjęciu wytycznych (*Guidelines for customs controls in the area of product safety and compliance*⁵¹), KE stwierdziła potrzebę stałego monitorowania rozwoju i przebiegu współpracy między organami celnymi a OW. Został opracowany „Harmonogram kontroli i współpracy pomiędzy organami celnymi a organami nadzoru rynku (2012-2014)”. Dokument określa ramy czasowe kolejnych działań, m.in. opracowanie kolejnych kart kontrolnych, zbieranie danych statycznych na temat kontroli przeprowadzanych przez organy celne w UE.

Na poniższym wykresie przedstawiono szczegółowe dane statystyczne dot. opinii wydawanych przez OW.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

W 2012 roku organy celne zwróciły się do OW o wydanie opinii w 1 436 przypadkach. Względem 2011 roku zanotowano jedynie około 1 proc. wzrost, co oznacza względną stabilizację odnośnie do liczby wniosków kierowanych przez organy celne do OW w 2012 roku. Wydaje się jednak, że tendencja wzrostowa powróci i będzie utrzymywać się w kolejnych latach, ze względu na uznanie współpracy pomiędzy organami celnymi i OW za priorytet. W 1 332 przypadkach OW wydały opinie o niezgodności wyrobu z wymaganiami. Oznacza to wzrost liczby negatywnych opinii o ok. 25 proc. Zjawisko to związane jest niewątpliwie z coraz większą wiedzą funkcjonariuszy celnych na temat obowiązujących przepisów i stosowaniem opracowywanych z pomocą OW krajowych kart kontrolnych. Ponadto decyzją Szefa Służby Celnej w 2011 r., we wszystkich izbach celnych powołano koordynatorów ds. bezpieczeństwa produktów. Do ich głównych zadań należy monitorowanie prawidłowego i jednolitego stosowania przepisów z zakresu nadzoru rynku, identyfikacja problemów na poziomie lokalnym oraz współpraca z OW w celu zwiększenia efektywności wspólnych działań. Kolejnym powodem wzrostu liczby opinii może być fakt, że organy celne w określonych przypadkach zezwalają na podjęcie przez importerów działań naprawczych.

⁵¹ KE powołała stałą grupę roboczą ds. wytycznych do kontroli celnych w zakresie bezpieczeństwa produktów mającą zajmować się realizacją współpracy pomiędzy organami celnymi i organami nadzoru rynku.

Następnie w przypadku wcześniej stwierdzonych niezgodności decydujących o bezpieczeństwie wyrobu (pierwsza opinia negatywna), występują z ponownym wnioskiem do OW o ocenę czy działania naprawcze zostały podjęte w skuteczny sposób. Skuteczne działania naprawcze importera oznaczają wydanie przez OW opinii pozytywnej.

Najwięcej opinii, jak przed rokiem, wydał Prezes UKE (głównie urządzenia radiowe i telekomunikacyjne). Również drugim OW, który wydał w 2012 roku najwięcej opinii, jak przed rokiem, była PIP. W tym przypadku najwięcej opinii dotyczyło bezpieczeństwa maszyn.

Szczegółowe dane dotyczące wystąpień organów celnych i opinii OW przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa OW	Liczba wydanych opinii ⁵²	Liczba opinii negatywnych
1.	Prezes UKE	698	600
2.	PIP	458	327
3.	IH	359	328
4.	organy nadzoru budowlanego	90	63
5.	Dyrektorzy UM	19	13
6.	Prezes UTK	1	1
7.	Prezes WUG*	0	0
8.	IOŚ*	0	0
9.	WITD*	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez OW

6 Współpraca wewnątrzspółnotowa

Istotnym czynnikiem, mającym wpływ na sprawne funkcjonowanie systemu nadzoru rynku, jest współpraca wewnątrz Unii Europejskiej. W szczególności zostało to podkreślone w przepisach rozporządzenia nr 765/2008/WE (art. 24). UOKiK uczestniczył w spotkaniach ADCO w zakresie dyrektyw TOYS⁵³ i LVD⁵⁴, a także w spotkaniach grupy SOGS-MGS⁵⁵. W związku z przyjęciem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1025/2012/UE z dnia 25 października 2012 r. w sprawie normalizacji europejskiej, zmieniające dyrektywy Rady 89/686/EWG i 93/15/EWG oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 94/9/WE, 94/25/WE, 95/16/WE, 97/23/WE, 98/34/WE, 2004/22/WE, 2007/23/WE, 2009/23/WE i 2009/105/WE oraz uchylające decyzję Rady 87/95/EWG i decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1673/2006/WE⁵⁶ i jego wejściem w życie 1 stycznia 2013 r., KE poinformowała pismem nr SOGSN667 z 11 września 2012 r. o przekształceniu z dniem 1 stycznia 2013 r. grup SOGS i SOGS-MSG odpowiednio w grupy robocze o nazwie: *Expert group on*

⁵² Jeden wniosek mógł dotyczyć wyrobu objętego więcej niż jedną dyrektywą.

* Organy celne nie wystąpiły o wydanie opinii nt. wyrobów, co do których zachodziło prawdopodobieństwo, że nie spełniają zasadniczych lub innych wymagań w zakresie kompetencji tego OW.

⁵³ W 2012 roku grupa spotkała się dwa razy w Brukseli (23 kwietnia i 11 września).

⁵⁴ W 2012 roku grupa spotkała się dwa razy (24-25 kwietnia - w Madrycie i 18-19 grudnia - w Brukseli).

⁵⁵ Grupa SOGS-MSG spotkała się w 2012 roku dwa razy w Brukseli (27 lutego i 2 lipca).

⁵⁶ Dz. Urz. L 316 z 14.11.2012 r., str. 12.

the Internal Market for Products (IMP) oraz *Expert group on the Internal Market for Products - Market Surveillance Group* (IMP-MSG⁵⁷). Biorąc pod uwagę podział kompetencji, w posiedzeniach grupy IMP uczestniczą przedstawiciele Ministerstwa Gospodarki, zaś w spotkaniach grupy IMP-MSG - przedstawiciele UOKiK.

W związku z obowiązywaniem nowej dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/23/WE z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie wprowadzania do obrotu wyrobów pirotechnicznych⁵⁸, ustanowiono nową grupę ADCO Pyrotechnical Articles, w której również udział biorą przedstawiciele UOKiK⁵⁹. Celem spotkań grupy jest wymiana doświadczeń w obszarze kontroli wyrobów pirotechnicznych oraz zapoznanie się z kierunkami rozwoju systemu nadzoru rynku nad pirotechniką na poziomie unijnym prezentowanymi przez przedstawicieli KE (DG ENTER).

Ponadto UOKiK jest aktywnym członkiem organizacji PROSAFE (*Product Safety Enforcement Forum of Europe* - Europejskie forum wymiany informacji nt. nadzoru rynku i bezpieczeństwa produktów) wchodząc w skład Zarządu tej organizacji oraz corocznie zgłaszając swój udział w projektach prowadzonych przez PROSAFE. W 2012 roku UOKiK uczestniczył w dwóch projektach, które rozpoczęły się w 2011 roku i były kontynuowane w 2012: Joint Action 2011 - kontrola wyrobów pirotechnicznych (rozpoczęcie: listopad 2011 r.) oraz Joint Action China - kontrola zabawek (projekt ma na celu rozwinięcie współpracy z władzami chińskimi w tym obszarze - rozpoczęcie: styczeń 2012 r.).

Pracownicy UKE brali czynny udział w spotkaniach grup ADCO w zakresie dyrektyw EMC⁶⁰ i RTTE⁶¹ oraz uczestniczyli w pracach komitetu TCAM⁶² (*Telecommunications Conformity Assessment and Market Surveillance Committee*)⁶³. Aktywność na forum grup ADCO (EMC i RTTE) oraz w Komitecie TCAM jest w UKE jednym z filarów działalności na polu nadzoru rynku. W ramach tych spotkań brali udział w ogólnoeuropejskich kampaniach kontrolnych, w pracach nad europejskimi normami z ww. obszarów i wytycznymi dla zespołów kontrolnych, a także w pracach nad nowelizacją dyrektywy RTTE oraz nad dostosowaniem dyrektywy EMC do nowych ram prawnych. Ponadto UKE kontynuowało współpracę jako organ nadzoru rynku UE ze swoimi odpowiednikami z Kanady i Stanów Zjednoczonych.

Przedstawiciele UOKiK 2 marca 2012 r. brali udział jako prelegenci wraz z przedstawicielami Komisji Europejskiej w Europejskim Seminarium Informacyjnym nt. Bezpieczeństwa Zabawek skierowanym do przedsiębiorców w związku ze zmianą przepisów w tym zakresie. Dodatkowo 10 maja 2012 r. polski punkt kontaktowy RAPEX przedstawił zadania i funkcjonowanie tego systemu w Polsce na konferencji pt. „Co w prawie piszczy? Nowości legislacyjne i techniczne w branży kosmetycznej” zorganizowanej przez Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego we współpracy z Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych Lewiatan.

W 2012 roku UOKiK wziął także aktywny udział w realizacji programu wymiany urzędników w obszarze nadzoru rynku i bezpieczeństwa produktów finansowanego przez Komisję Europejską, przyjmując u siebie przedstawicieli maltańskiego i rumuńskiego organu nadzoru rynku (wrzesień -

⁵⁷ Grupa robocza ds. rynku wewnętrznego produktów - podgrupa robocza ds. nadzoru rynku.

⁵⁸ Dz. Urz. UE L 154 z 14.06.2007 r., str. 1.

⁵⁹ W 2012 roku grupa spotkała się raz, 21 czerwca 2012 r. w Brukseli.

⁶⁰ W 2012 roku odbyły się 2 spotkania.

⁶¹ W 2012 roku odbyły się 3 spotkania.

⁶² W 2012 roku odbyły się 2 spotkania.

⁶³ Jest to stały komitet przy KE ds. zarządzania dyrektywą 99/5/WE - RTTE służący do ułatwiania wymiany opinii i dokumentów pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie tej dyrektywy.

październik 2012 r.) oraz wysyłając swoich przedstawicieli do instytucji zajmujących się nadzorem rynku w Niemczech i Hiszpanii (wrzesień - listopad 2012 r.).

7 Działania podejmowane przez OW, w tym realizacja zadań Prezesa UOKiK jako organu wyspecjalizowanego

Należy podkreślić, że zapewnianie bezpieczeństwa oraz ochrona zdrowia i życia konsumentów i użytkowników jest procesem ciągłym. Realizując powierzone zadania, w miarę posiadanych zasobów, OW podejmują działania mające skutecznie wyeliminować z obrotu produkty potencjalnie stwarzające poważne zagrożenia, przede wszystkim ze względu na niespełnianie wymagań określonych w obowiązujących przepisach krajowych i unijnych.

Należy jednak pamiętać, że każda z instytucji zaangażowanych w system (OW oraz UOKiK) wykonuje równocześnie inne zadania, do których została powołana, np. inspektorzy pracy kontrolują przestrzeganie prawa pracy, w szczególności przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów dotyczących legalności zatrudnienia, inspektorzy IH, oprócz działań w nadzorze rynku, m.in. kontrolują jakość żywności oferowanej w sklepach i usług świadczonych konsumentom oraz legalność prowadzenia działalności przez podmioty gospodarcze.

Przy ograniczanych zasobach (finansowych i kadrowych), OW co roku, na podstawie analizy ryzyka, ustalają priorytety kontroli. Starają skupiać się na prowadzeniu regularnych działań kontrolnych w obszarach obejmujących masowo oferowany towar lub przeznaczonych dla szczególnie wrażliwych grup odbiorców, tam, gdzie w latach poprzednich często stwierdzano występowanie poważnych niezgodności oraz w obszarach nowo uregulowanych. W większości wyrobów wady konstrukcyjne są możliwe do wykrycia dopiero podczas badań w akredytowanych jednostkach. Jednocześnie należy mieć na względzie, że stale ograniczane środki finansowe niepozwalające na zwiększanie liczby badań laboratoryjnych, hamują poprawę skuteczności wykrywania nieprawidłowości.

Obszary, w których nie prowadzono działań kontrolnych w 2012 roku, obejmują wyroby, co do których w poprzednich latach nie stwierdzano poważnych uchybień. Jednocześnie kontrole wyrobów na zgodność z wymaganiami tych przepisów są prowadzone w miarę napływających od konsumentów czy przedsiębiorców zgłoszeń o wypadkach lub sygnałów o występowaniu potencjalnych nieprawidłowości.

Szczegółowe dane dotyczące kontroli i postępowań administracyjnych w podziale na poszczególne obszary przedstawiono poniżej. Analizując poniższe dane należy brać pod uwagę następujące założenia:

- a) wyrób może jednocześnie podlegać wymaganiom kilku DNP, zatem niezgodność dot. takiego wyrobu została wykazana w każdej z nich oraz mogła zajść sytuacja, że wyrób jednocześnie nie spełnia kilku wymagań;
- b) liczba kontroli może nie sumować się, ze względu na fakt, że jedna kontrola mogła dotyczyć wyrobów objętych przepisami kilku DNP.

7.1 Inspekcja Handlowa i Prezes UOKiK

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 1 uosoz, WIIH prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 1 uosoz Prezes UOKiK prowadzi postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych

z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2012 roku inspektorzy Inspekcji Handlowej przeprowadzili **2 366** kontroli, podczas których łącznie skontrolowali **9 542** wyroby. Liczba przeprowadzonych kontroli była wyższa od zaplanowanej o ok. 52 proc., zaś skontrolowanych wyrobów o ok. 29 proc. Przekroczenie planu w obszarze DNP wynika przede wszystkim z wliczenia do przedstawianych statystyk, kontroli sprawdzających wykonanie decyzji wydanych przez Prezesa UOKiK oraz kontroli skargowych, a także kontroli własnych wojewódzkich inspektorów IH.

Stwierdzone nieprawidłowości

Łącznie zakwestionowano **2 530** wyrobów, tj. o ok. 10 proc. mniej, niż w 2011 roku, w tym: **1 623** w zakresie wymagań zasadniczych (spadek o ok. 17 proc.), 282 w zakresie oznakowania CE (spadek o 13 proc.), 796 w zakresie deklaracji zgodności⁶⁴ (wzrost o ok. 44 proc.) i 821 w pozostałych zakresach (spadek o ok. 15 proc.). Duży wzrost liczby wyrobów zakwestionowanych z powodu nieprawidłowych deklaracji zgodności wynika z wprowadzenia obowiązku ich wystawiania dla zabawek (część przedsiębiorców nie zdażyła dostosować się do nowych przepisów), a także braku aktualizowania tego dokumentu przez wystawiających ze zmieniającymi się przepisami oraz normami. Inspektorzy IH w trakcie kontroli pouczali przedsiębiorców i wyjaśniali im nowe przepisy.

Największy odsetek wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi oznakowania, instrukcji, ostrzeżeń itp. stwierdzono w przypadku sprzętu ochrony indywidualnej (116 wyrobów - 28,9 proc. skontrolowanych wyrobów), maszyn (165 wyrobów - 21,6 proc. skontrolowanych), sprzętu elektrycznego (499 wyrobów - 16,1 proc. skontrolowanych wyrobów) oraz zabawek (363 wyroby - 10,5 proc. skontrolowanych).

Największą liczbę wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami o charakterze konstrukcyjnym stwierdzono w przypadku zabawek (214 wyrobów - 6,2 proc. skontrolowanych wyrobów) i sprzętu elektrycznego (173 wyroby - 5,6 proc. skontrolowanych wyrobów).

Należy stwierdzić, że obszary, w których kwestionowano wyroby najczęściej nie zmieniły się w stosunku do ubiegłego roku.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

W 2012 roku Prezes UOKiK otrzymał od wojewódzkich inspektorów IH akta kontroli dotyczące **301**⁶⁵ wyrobów.

Z uwagi na podjęcie przez przedsiębiorców w toku prowadzonego przez Prezesa UOKiK postępowania administracyjnego dobrowolnych działań naprawczych (dobrowolne wycofanie wyrobu z obrotu lub usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości), wydano **205** decyzji umarzających, z uwagi na usunięcie niezgodności przez przedsiębiorców w trakcie postępowania. Jednocześnie w 2012 roku Prezes UOKiK wydał **39** decyzji nakazujących wycofanie z obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi wymaganiami (art. 41c ust. 3 uosoz). Ponadto decyzje nakazujące wycofanie wyrobów nakładały również na stronę postępowania obowiązek powiadomienia konsumentów o wprowadzeniu do obrotu niezgodnych produktów w formie

⁶⁴ Sporządzając deklarację zgodności WE, producent przyjmuje na siebie odpowiedzialność za zgodność wyrobu z zasadniczymi wymaganiami.

⁶⁵ Przekazanie akt kontroli przez WIIH nie oznacza wszczęcia postępowania. Postępowania są wszczynane dopiero po analizie akt i uznaniu zasadności wniosku o wszczęcie.

ogłoszenia w kilku dziennikach o zasięgu ogólnopolskim.

Kontrole przeprowadzone przez IH w 2012 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2009/48/WE - Bezpieczeństwo zabawek (TOYS)		Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli		662
Liczba skontrolowanych wyrobów		3 451
Liczba zakwestionowanych wyrobów		1 241
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami		2 210
Dyrektywa 89/686/EWG - Środki ochrony indywidualnej (PPE)		
Liczba przeprowadzonych kontroli		124
Liczba skontrolowanych wyrobów		401
Liczba zakwestionowanych wyrobów		153
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami		248
Dyrektywa 90/396/EWG - Urządzenia spalające paliwa gazowe (GAD)		
Liczba przeprowadzonych kontroli		44
Liczba skontrolowanych wyrobów		148
Liczba zakwestionowanych wyrobów		34
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami		114
Dyrektywa 97/23/WE - Urządzenia ciśnieniowe (PED)		
Liczba przeprowadzonych kontroli		5
Liczba skontrolowanych wyrobów		5
Liczba zakwestionowanych wyrobów		5
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami		0
Dyrektywa 94/62/WE - Opakowania i odpady opakowaniowe		
Liczba przeprowadzonych kontroli		3
Liczba skontrolowanych wyrobów		33
Liczba zakwestionowanych wyrobów		0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami		33
Dyrektywa 2006/42/WE - Bezpieczeństwo maszyn (MD)		
Liczba przeprowadzonych kontroli		220
Liczba skontrolowanych wyrobów		764
Liczba zakwestionowanych wyrobów		247

Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	517
Dyrektywa 2006/95/WE - Niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	902
Liczba skontrolowanych wyrobów	3 102
Liczba zakwestionowanych wyrobów	647
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	2 455
Dyrektywa 2007/23/WE - Wyroby pirotechniczne (PAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	140
Liczba skontrolowanych wyrobów	561
Liczba zakwestionowanych wyrobów	36
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	525
Dyrektywa 2009/23/WE - Nieautomatyczne urządzenia wagowe (NAWI)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	25
Liczba skontrolowanych wyrobów	30
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	30
Dyrektywa 2009/125/WE - Ekoprojekt	
Liczba przeprowadzonych kontroli	239
Liczba skontrolowanych wyrobów	1 047
Liczba zakwestionowanych wyrobów	167
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	880
Dyrektywa 92/42/EWG (zm. 2005/32/WE i 2009/125/WE) - Sprawność wodnych kotłów grzewczych na paliwa ciekłe lub gazowe (BOILERS)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	2
Liczba skontrolowanych wyrobów	0*
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez WIIH

7.2 Państwowa Inspekcja Pracy

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 2 uosoz, inspektorzy pracy prowadzą kontrole spełniania przez

* Kontrole własne WIIH prowadzone na podstawie skarg, podczas których nie stwierdzono wyrobów będących przedmiotem skargi.

wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 2 uosoz okręgowi inspektorzy pracy prowadzą postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2012 roku działaniami kontrolnymi w zakresie DNP objęto **1 829** wyrobów, przeprowadzając w sumie **1 365** kontroli.

Stwierdzone nieprawidłowości

Najczęściej występujące nieprawidłowości to: brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE, brak lub nieprawidłowo sporządzona dokumentacja techniczna oraz niezgodności z zasadniczymi wymaganiami m.in. w zakresie instrukcji użytkowania, oznaczeń na wyrobach, wyposażenia maszyn w urządzenia ochronne.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Okręgowi inspektorzy pracy wszczęli w 2012 roku **144** postępowania administracyjne, w tym w trakcie **125** postępowań, przedsiębiorcy podjęli działania naprawcze, czyli zakończyły się decyzjami umorzeniowymi, wydano również **8** decyzji nakazowych⁶⁶.

Kontrole przeprowadzone przez PIP w 2012 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 89/686/EWG - Środki ochrony indywidualnej (PPE)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	457
Liczba skontrolowanych wyrobów	579
Liczba zakwestionowanych wyrobów	207
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	372
Dyrektywa 90/396/EWG - Urządzenia spalające paliwa gazowe (GAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	2
Liczba skontrolowanych wyrobów	2
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1
Dyrektywa 94/9/WE - Urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	24
Liczba skontrolowanych wyrobów	26
Liczba zakwestionowanych wyrobów	12
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	14
Dyrektywa 95/16/WE - Urządzenia dźwigowe (LIFTS)	

⁶⁶ Decyzje mogły dotyczyć także postępowań wszczętych w latach poprzednich.

Liczba przeprowadzonych kontroli	2
Liczba skontrolowanych wyrobów	2
Liczba zakwestionowanych wyrobów	1
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1
Dyrektywa 97/23/WE - Urządzenia ciśnieniowe (PED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	46
Liczba skontrolowanych wyrobów	52
Liczba zakwestionowanych wyrobów	37
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	15
Dyrektywa 2000/14/WE - Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	28
Liczba skontrolowanych wyrobów	28
Liczba zakwestionowanych wyrobów	12
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	16
Dyrektywa 2006/42/WE - Bezpieczeństwo maszyn (MD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	530
Liczba skontrolowanych wyrobów	745
Liczba zakwestionowanych wyrobów	491
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	254
Dyrektywa 2006/95/WE - Niskonapięciowa (LVD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	262
Liczba skontrolowanych wyrobów	378
Liczba zakwestionowanych wyrobów	224
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	154
Dyrektywa 2007/23/WE - Wyroby pirotechniczne (PAD)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	4
Liczba skontrolowanych wyrobów	5
Liczba zakwestionowanych wyrobów	3
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	2
Dyrektywa 2009/105/WE - Proste zbiorniki ciśnieniowe (SPV)	

Liczba przeprowadzonych kontroli	10
Liczba skontrolowanych wyrobów	12
Liczba zakwestionowanych wyrobów	11
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Pracy

7.3 Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 3 uosoz, Prezes UKE prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 3 uosoz, postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

Łącznie w 2012 roku działaniami kontrolnymi w zakresie DNP objęto **1 982** wyroby.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **533** wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości to: brak lub nieprawidłowe oznakowanie znakiem CE oraz niezgodności z zasadniczymi lub innymi wymaganiami.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto **58** postępowań administracyjnych i wydano **56** decyzji umorzeniowych oraz **23** decyzje nakazowe⁶⁷.

Kontrole przeprowadzone przez UKE w 2012 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 99/5/WE - Urządzenia radiowe i telekomunikacyjne urządzenia końcowe (RTTE)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	171
Liczba skontrolowanych wyrobów	475
Liczba zakwestionowanych wyrobów	168
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	307
Dyrektywa 2004/108/WE - Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	343
Liczba skontrolowanych wyrobów	1 069
Liczba zakwestionowanych wyrobów	247
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	822
Dyrektywa 2009/125/WE - Ekoprojekt	

⁶⁷ Decyzje mogły dotyczyć wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

Liczba przeprowadzonych kontroli	-
Liczba skontrolowanych wyrobów	438
Liczba zakwestionowanych wyrobów	118
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	320

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UKE

7.4 Organy Inspekcji Ochrony Środowiska

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 4 uosoz, organy IOŚ prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań, natomiast stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 4 uosoz, WIOŚ prowadzą postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2012 roku działania kontrolne w zakresie DNP objęły 1 725 wyrobów. Przeprowadzono ogółem 498 kontroli.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano 233 wyroby. Najczęściej występujące nieprawidłowości to: nieprawidłowo sporządzona deklaracja zgodności WE, brak oznaczenia L_{WA} oraz nieprawidłowe oznakowanie opakowań.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto 2 postępowania administracyjne. W 2 sprawach wydano decyzje umorzeniowe, w 3 - nakazowe⁶⁸.

Kontrole przeprowadzone przez IOŚ w 2012 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 94/62/WE - Opakowania i odpady opakowaniowe	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	160
Liczba skontrolowanych wyrobów	513
Liczba zakwestionowanych wyrobów	57
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	456
Dyrektywa 2000/14/WE - Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	338
Liczba skontrolowanych wyrobów	1 212
Liczba zakwestionowanych wyrobów	176
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	1 036

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Ochrony

⁶⁸ Decyzje mogły dotyczyć wyrobów zakwestionowanych w latach poprzednich.

7.5 Prezes Urzędu Transportu Kolejowego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 5 uosoz, Prezes UTK prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 5 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2012 roku łącznie wykonano **2 343** kontrole w zakresie DNP, ogółem obejmując działaniami kontrolnymi **115 212** wyrobów. Kontrole Prezesa UTK w zakresie dyrektywy transportowe urządzenia ciśnieniowe obejmują jedynie urządzenia wykorzystywane w transporcie kolejowym do przewożenia substancji niebezpiecznych. UTK nie przeprowadził w 2012 roku kontroli w zakresie bezpieczeństwa przewozu kolejowego wyrobów pirotechnicznych.

Stwierdzone nieprawidłowości

Podczas kontroli przeprowadzonych w 2012 roku nie stwierdzono nieprawidłowości.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Nie wszczęto postępowań.

Kontrole przeprowadzone przez UTK w 2012 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 2000/9/WE - Koleje linowe do przewozu osób	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	6
Liczba skontrolowanych wyrobów	6
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	6
Dyrektywa 2008/57/WE - Interoperacyjność systemu kolei we Wspólnocie	
Liczba przeprowadzonych kontroli	2 330
Liczba skontrolowanych wyrobów	115 171
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	115 171
Dyrektywa 2010/35/UE - Transportowe urządzenia ciśnieniowe (TPED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	7
Liczba skontrolowanych wyrobów	35
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z wymaganiami	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa UTK

7.6 Organy nadzoru budowlanego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 6 uosoz, organy nadzoru budowlanego prowadzą kontrole spełniania przez wyroby podstawowych⁶⁹ wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 6 uosoz prowadzą postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z podstawowymi wymaganiami.

Szczegółowe zasady kontroli wyrobów budowlanych wprowadzonych do obrotu oraz zasady działania organów nadzoru budowlanego w zakresie systemu kontroli wyrobów określają przepisy ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych.

Kontrole

W 2012 roku organy nadzoru budowlanego przeprowadziły łącznie **1 127** kontroli obejmujących wyroby budowlane wprowadzone do obrotu w systemie europejskim, w trakcie których skontrolowano **2 449** wyrobów budowlanych.

Stwierdzone nieprawidłowości

Zakwestionowano zgodność **634** wyrobów. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczyły informacji towarzyszących oznakowaniu CE oraz nieprawidłowo sporządzonej lub braku deklaracji zgodności producenta.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z podstawowymi wymaganiami

W zakresie wyrobów oznakowanych CE wszczęto **289** postępowań administracyjnych, w tym **262** postępowania zakończyły się decyzjami umorzeniowymi.

Kontrole przeprowadzone przez organy nadzoru budowlanego w 2012 roku

Dyrektywa 89/106/EWG - Wyroby budowlane (CPD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	1 127
Liczba skontrolowanych wyrobów	2 449
Liczba zakwestionowanych wyrobów	634
Liczba wyrobów niezgodnych z podstawowymi wymaganiami	42
Liczba wyrobów, odnośnie których nie stwierdzono nieprawidłowości	1 815

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego

7.7 Prezes Wyższego Urzędu Górniczego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 7 uosoz, Prezes WUG prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 7 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2012 roku Prezes WUG skontrolował ogółem **152** wyroby.

⁶⁹ W ramach nadzoru rynku nad wyrobami budowlanymi posługujemy się pojęciem wymagań podstawowych, a nie zasadniczych czy innych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto 2 postępowania administracyjne w sprawie wprowadzenia do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami. 3 postępowania zakończyły się decyzjami umorzeniowymi, gdyż 1 postępowanie zostało wszczęte jeszcze w 2011 roku.

Uwaga do danych przedstawionych w poniższej tabeli: suma wyrobów zakwestionowanych i zgodnych z wymaganiami nie jest równa liczbie skontrolowanych wyrobów, gdyż część nieprawidłowości o charakterze formalnym nie jest traktowana jako niezgodność z zasadniczymi wymaganiami.

Kontrole przeprowadzone przez WUG w 2012 roku w podziale na DNP⁷⁰

Dyrektywa 89/686/EWG - Środki ochrony indywidualnej (PPE)	Dane
Liczba skontrolowanych wyrobów	1
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	1
Dyrektywa 93/15/EWG - Materiały wybuchowe do użytku cywilnego	
Liczba skontrolowanych wyrobów	9
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	9
Dyrektywa 94/9/WE - Urządzenia i systemy ochronne przeznaczone do użytku w przestrzeniach zagrożonych wybuchem (ATEX)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	117
Liczba zakwestionowanych wyrobów	4
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	115
Dyrektywa 97/23/WE - Urządzenia ciśnieniowe (PED)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	7
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	7
Dyrektywa 2000/14/WE - Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń (NOISE)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	14
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	14

⁷⁰ Ze względu na specyfikę pracy WUG polegającą na sprawdzaniu podczas jednej kontroli wyrobu zgodności z wymaganiami kilku dyrektyw, dane w tej tabeli odbiegają od przedstawianych na początku raportu. Liczba ogółem skontrolowanych wyrobów nie stanowi sumy pozycji z tabeli.

Dyrektywa 2004/108/WE - Kompatybilność elektromagnetyczna (EMC)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	43
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	43
Dyrektywa 2006/42/WE - Bezpieczeństwo maszyn (MD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	45
Liczba zakwestionowanych wyrobów	9
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	44
Dyrektywa 2006/95/WE - Niskonapięciowa (LVD)	
Liczba skontrolowanych wyrobów	19
Liczba zakwestionowanych wyrobów	8
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Prezesa WUG

7.8 Dyrektorzy urzędów morskich

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 8 uosoz, dyrektorzy UM (z siedzibą w Gdyni, Słupsku i Szczecinie) prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 8 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami.

Kontrole

W 2012 roku Dyrektorzy UM objęli kontrolą ogółem 162 wyroby, przeprowadzając w sumie 50 kontroli.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Wszczęto 1 postępowanie administracyjne w sprawie wprowadzenia do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami, zakończone decyzją umorzeniową.

Kontrole przeprowadzone przez Dyrektorów UM w 2012 roku w podziale na DNP

Dyrektywa 94/25/WE - Łodzie rekreacyjne (RCD)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	33
Liczba skontrolowanych wyrobów	85
Liczba zakwestionowanych wyrobów	2
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	83
Dyrektywa 96/98/WE - Wyposażenie statków (MED)	
Liczba przeprowadzonych kontroli	17
Liczba skontrolowanych wyrobów	77

Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	77

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez dyrektorów urzędów morskich

7.9 Inspekcja Transportu Drogowego

Zgodnie z art. 38 ust. 2 pkt 9 uosoz, WITD prowadzą kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych, szczegółowych lub innych wymagań oraz stosownie do art. 38 ust. 3 pkt 9 uosoz - postępowania w sprawie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi, szczegółowymi lub innymi wymaganiami, z wyjątkiem wyrobów pirotechnicznych, gdzie WITD prowadzą jedynie kontrole bezpieczeństwa przewozu tych wyrobów na zasadach określonych w ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o przewozie towarów niebezpiecznych⁷¹, podczas wykonywania rutynowych kontroli pojazdów przewożących towary niebezpieczne.

Kontrole

W 2012 roku łącznie 16 WITD przeprowadziło 222 kontrole, obejmując działaniami kontrolnymi 245 wyrobów. Kontrole WITD w zakresie tej dyrektywy obejmują jedynie transportowe urządzenia ciśnieniowe wykorzystywane w transporcie drogowym do przewożenia substancji niebezpiecznych.

Postępowania w zakresie wprowadzonych do obrotu wyrobów niezgodnych z zasadniczymi lub innymi wymaganiami

Nie wykryto nieprawidłowości i nie wszczęto postępowań administracyjnych.

Kontrole przeprowadzone przez WITD w 2012 roku

Dyrektywa 99/36/WE - Transportowe urządzenia ciśnieniowe (TPED)	Dane
Liczba przeprowadzonych kontroli	222
Liczba skontrolowanych wyrobów	245
Liczba zakwestionowanych wyrobów	0
Liczba wyrobów zgodnych z zasadniczymi wymaganiami	245

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez wojewódzkich inspektorów transportu drogowego

8 Podsumowanie

Dyskusje toczone na forum unijnym wskazują, że kwestie nadzoru rynku stają się coraz bardziej istotne dla decydentów europejskich a system nadzoru rynku - ważnym elementem rynku wewnętrznego. Dyskusje skupiają się przede wszystkim na kwestiach ulepszenia unijnych ram nadzoru rynku. Planowana kolejna reforma ma na celu wprowadzenie lepszych i bardziej przejrzystych regulacji w zakresie produktów żywnościowych oraz poprawę skuteczności nadzoru rynku, aby z jednej strony zapobiec wprowadzaniu na jednolity rynek UE niebezpiecznych produktów, z drugiej zaś zapewnić uczciwym przedsiębiorcom możliwość konkurencyjności na równych warunkach. W rezultacie Kolegium Komisarzy KE przyjęło 13 lutego 2013 r. „Pakiet dotyczący bezpieczeństwa produktów i nadzoru rynku”. Zatem 2013 rok upłynie pod znakiem wytężonej pracy

⁷¹ Dz. U. Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454.

nad stworzeniem jak najlepszych rozwiązań prawno-organizacyjnych zreformowanego unijnego systemu nadzoru rynku.

W 2012 roku trwały, bądź zakończyły się prace wdrożeniowe prowadzone m.in. przez Ministerstwo Gospodarki i Ministerstwo Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej, dotyczące kolejnych aktów wspólnotowego prawodawstwa harmonizacyjnego (np. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/65/UE, czy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/305/UE). Analogicznie jak w przypadku dyrektywy 2009/125/WE ekoprojekt do dyrektywy 2010/30/UE etykiety energetyczne, KE wydała i będzie wydawać szereg aktów delegowanych, stanowiących podstawę egzekwowania wymagań przez OW. Potwierdza to tendencję do obejmowania systemem nadzoru rynku nowych obszarów, tj. poszerzania zakresu systemu poprzez harmonizowanie kolejnych grup wyrobów lub kolejnych aspektów danego zagadnienia. Niewątpliwie wpływa to bezpośrednio na organizację krajowego systemu kontroli wyrobów i zakres zadań wykonywanych przez OW.

W dobie kryzysu dbanie o jednolite podejście organów nadzoru rynku wobec przedsiębiorców może przyczynić się do zachowania zdrowej konkurencji i pobudzenia rozwoju gospodarczego. Niezbędne jest zatem utrzymanie stałego poziomu kontroli i zwiększenie liczby badanych laboratoryjnie wyrobów. Wydaje się, że zachowanie obecnego poziomu skuteczności OW jest zagrożone, w związku ze stałym zwiększaniem obszaru kontroli i jednoczesnym brakiem wsparcia finansowo-kadrowego na realizowanie nowych zadań na poziomie krajowym. Tworzenie ram prawnych jest ważnym elementem poprawy skuteczności systemu, jednak bez przygotowania odpowiedniego zaplecza do ich egzekwowania, nie spełni swojej roli.

KE szuka rozwiązań, które pomogą podnieść skuteczność współpracy europejskich organów nadzoru rynku między sobą oraz z organami celnymi i podnieść efektywność wykorzystywania ograniczonych zasobów, aby skuteczniej przeciwdziałać wprowadzaniu na obszar Unii niebezpiecznych produktów. Pierwszym krokiem w tym kierunku jest reforma platformy systemu RAPEX i przejęcie obsługi systemu informatycznego ICSMS. KE planuje w najbliższym czasie włączyć do systemu wymiany informacji (ICSMS) wszystkie państwa członkowskie, tak aby usprawnić eliminowanie wyrobów niespełniających wymagań z europejskiego rynku. Zatem w świetle obowiązku korzystania z unijnych systemów wymiany informacji, analizie powinno poddać się zasadność i ekonomiczność wykorzystania krajowych systemów informatycznych (np. system Hermes). W 2013 roku UOKiK i OW będą przygotowywać się do wdrożenia nowego unijnego systemu wymiany informacji w obszarze nadzoru rynku - ICSMS.

Wspólnotowe prawodawstwo harmonizacyjne zmierza w kierunku poszerzania zakresu wyrobów objętych oznakowaniem CE, co ułatwi przedsiębiorcom zrozumienie reguł obowiązujących na rynku. Z drugiej strony OW i UOKiK muszą dbać o zachowanie odpowiedniego poziomu ochrony konsumentów, przy ograniczanych środkach.